החברותא

החברותא בטאון פנימי לחברים גליון מס **176** בס"ד ערש"ק פר' בהעלותך י"ב סיון תשס"ב

פנינים יקרים

בהעלותך את הנרות (ח, ב) על שם שהלהב עולה כתיב לשון בהעלותך. כתיב נר ה' נשמת אדם. הרמז על הרצון והחשקות לעבודת השי"ת. ובאמת גלוי וידוע לפניך שרצוננו לעשות רצונך אלא שאור שבעיסה מעכב. וזה שהלהב עולה ורק נצרך התעוררות להלהיב את הלהב. וזהו ע"י הצדיק ואח"כ הלהב עולה מאליה שנתעורר הנקודה מאיש ישראל... (בית ישראל)

בהעלותך את הנרות (ח. ב) לפי הדין הדלקת הנרות מותרת בזר. ואילו הטבת הנרות אסורה בזר - מכאן ראיה שהכנה למצוה גדולה מהמצוה עצמה. (אדמו"ר רמ"מ מפילץ)

בהעלותך את הנרות (ח. ב) פרש"י צריך להדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה. צריך האדם להרגיל עצמו בעבודת ה' בקביעות עד כדי כך שתחדור לעצם מהותו שההרגל ייעשה טבע והשלהבת תעלה מאליה. (קרבן עני)

ויעש כן אהרן וכו' (ח. ג) פרש"י להגיד שבחו של אהרן שלא שינה אף שהיה אהרן כהן גדול ובעל מדרגות גדולה מאד בכל זאת - לא שינה - לא ניכר בו שום שנוי ולא היה מתגאה במעמדו הרם אלא התנהג בפשטות ובעיוות כאחד העם. (אדמו"ר ר"מ מפרמישלן)

ועבדי כלב עקב היתה רוח אחרת עמו וכו' (י"ד כד) צריך לדעת למה לא הזכיר אלא כלב ולא יהושע... אכן פירוש הכתוב הוא על זה הדרך - כלב שנכנם בגדר סכנת יצר הרע וחברתו הרשעה ותחל רוח רעה לפעמו. והראיה שהלך ונשתטח על קברות האבות, והוא אומרו רוח אחרת עמו. ואעפ"כ וימלא אחרי פירוש השלים אחר רצונו יתברך... אשר על כן זכה כלב שיקרא עבד ה' כמשה רבינו ע"ה. (אוה"ח)

ויקרא שם המקום ההוא קברות התאוה (י"א לד). קברות התאוה הוא בחינת החכמה, כי שם קברו את העם המתאוים. פירוש שבא למדת החכמה אזי בטל ממנו כל התאוות מרוב דבקותו בו יתברך שמו.
(דגל מחנה אפרים בשם הבעש"ט)

והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה (י"ב ג)... האדם הוא המחשבה, אשר על פני האדמה, ר"ל אפילו מן אותו אדם שהוא כולו למטה היה משה חושב את עצמו יותר שפל ממנו.
(לקוטי יקרים)

לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא (י"ב ז) להבין ענין שבח תואר נאמן כי נתהלל בו משרע"ה והלא כל אחד מבנ"י מאמין בהשי"ת... משה רבנו איש האלוקים השיג תמיד גודל רוממות אלוקות יתברך. ואחר כל השגותיו מרוממותו יתברך היה מאמין בו יתברך כי גדול ה' ומהולל ומרומם עוד למעלה מעלה ולעילא מכל השגותיו אשר לפי גדולתו יתברך לא התחיל עדיין להשיג אפילו מעט מזעיר. והנה בכל פעם שהשיג יותר היה משעבד את עצמו יותר להיות עבד לבוראינו יתברך... (עבודת יששכר)

עלו זה בנגב ועליתם את ההר (י"ג יז)... היצה"ר נקרא הר, כלומר מפיתויי היצר הרע אקח התענוג לעבודת ה' ובזה תעלה הניצוץ ותשבר הקליפה. או להעלות הדבר אל האין שיסתכל הדבר באין מקום מחצב כל הנשמות ובזה תעלה הניצוץ... (קדושת לוי)

ויאמר אלהים משה עמדו ואשמעה מה יצוה ה' לכם (ט ח) היתכן שהעניו מכל האדם יאמר בלשון זה עמדו ואשמעה מה יצוה ה'?. אלא אדרבה מזה יש ללמוד ענוותנותו של משה .וכך אמר להם: עמדו - בגללכם בכחכם ובזכותכם שתעמדו עמדי - ואשמעה מה יצוה ה' - ואם תלכו מפה ותניחו אותי לבדי לא יהא בכוחי ובזכותי לדעת מה יצוה ה'. (אדמו"ר ר' אהרן מקרלין זיע"א)

כן יהיה תמיד הענן יכסנו ומראה אש לילה (ט טז) הר"י ניסנבוים הסביר פסוק זה בדרך מליצה כן יהיה תמיד הקב"ה מבטיח לנו שכן יהיה גם בעתיד. אם יבואו זמנים אשר הענן יכסנו שעננים שחורים יכסו את שמו ישראל ולא יראה נצוץ של תקוה. לא נתיאש אלא נבטח כי גם אז "ומראה אש לילה" מתוך הענן וחשכת הלילה יבקע זיק אור והישועה בוא תבא.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרה"ש לג' ש"ק, נקהל ס"ו, הי"ם כ"ה' התנחל

על דבקות בורא

עיקר תפקיד האדם בעולמו הוא דבקותו בהשי"ת, כמו שאמר דוד המלך ע"ה "שויתי ה' לנגדי תמיד". כדי שדבקותו בהשי"ת תהיה אמיתית - צריך האדם לנתק את עצמו מתחושה של ערך ויכולת עצמית, כי ככל שהאדם נתון בתחושה של ערך עצמי, התחושה עלולה למנוע מהאדם את דבקותו בהשי"ת, האדם עלול להיות תפוס בתחושה עצמית ולחשוב שזהו דבקות הבורא. העצה הוא בזה שירבה להתבונן בהכרת שפלות עצמו בבחינת: "וחטאתי נגדי תמיד", אז יוכל בנקל לבטל את עצמו ולהדבק בהשי"ת בדבקות אמיתית.

הכלל הוא שלא יתכן שיהיה לאדם אחיזה גם בתחושה העצמית, וגם יהיה דבוק בהשי"ת דבקות מלאה. כי כאשר האדם מרגיש את עצמו ואת אבריו הגשמיים קשה לו להתבטל ולראות את עצמו כאין, ולהיות דבוק בהשי"ת שהוא למעלה מהבנתנו ומהשגתנו. לכן כדי שנוכל להיות דבוקים בהשי"ת באמת קורה לפעמים שהשי"ת ברוב רחמיו מביא עלינו מציאות של נפילה כדי שנוכל דרכה להכיר את שפלות עצמנו, ועי"ז להתקרב להשי"ת באמת.

נמצא לפי"ז שאם אחד מרגיש את הנפילות שלו אין זה אומר שהוא בהכרח במצב ירוד, הלא לפעמים אדרבה דייקא משום שהתעלה יותר בעבודת השי"ת מגיע לידי הרגשת נפילה כפוף למדת דבקותו והתעלותו בעבודת ה'. לכן אל יבדוק האדם את מדת התקרבותו אל השי"ת, אלא דרך ההתבטלות מהתחושה העצמית לדבקותו בו יתברך שמו.

ענין ביטול העצמיות ודבקות בורא הוא ענין עדין מאד. בני אדם רגילים לחשוב שאם מקיימים מצוות בלי קשיים זהו סימן שהם דבוקים בהשי"ת כראוי ואם יש להם כל מיני נסיונות ונפילות יש בזה הוכחה שהוא מרוחק מהשי"ת. אבל האמת אינו כן כי לפעמים האדם עלול להלכד בפח המוקש של הגאוה דוקא בשעה שהצליח לעמוד בכל מיני נסיונות. דומה לכך הענין של דוד המלך ע"ה שאמר: בחנני אלקים ונסני - צרפה כליותי ולבי (תהלים כ"ו), ופירשו רבותנו ז"ל הרגתי את יצרי. והנה באמת הגיע דוד המלך לדרגא הגבוהה ביותר שהרג את יצרו. אמנם עצם הענין שהרגיש שאכן הרג את יצרו זה בעצמו היה מעין כשלון לדוד המלך, כפי שמובא בחז"ל שדוד המלך ביקש מהרבש"ע שהרגל הרביעי של כסא הכבוד יהיה על שמו, וכמו שאומרים אלקי אברהם אלקי יצחק ואלקי יעקב שיאמרו גם אלקי דוד. אמר לו הקב"ה כלום נתנסית כמו האבות הקדושים? ענה דוד ואמר: בחנני אלקים ונסני צרפה כליותי ולבי. כלומר שדוד הגיע לדרגא העליונה ביותר בבחינה אנושית עד קרוב למציאות אלקות בבריאה.

אמר הקב"ה לדוד: דע לך שכל גדלותך הוא מחמת דביקותך באלקות, ולא מכח זה שהתגברת על הנסיונות שלך והחזקת מעמד. דוד המלך ע"ה ענה לרבש"ע באמרו: בחנני אלקים ונסני! וכוונתו הרבש"ע הנך מבקש ממני להפריד הפרדה מוחלטת בין כח המציאות העצמי (בעמדי בנסיונות עד שהרגתי את יצרי) לבין ענין דבקותו בהשי"ת. הלא הקשר בין ההתגברות

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

ודבקות בורא תלויים זה בזה ואיך אפשר לנתק ביניהם? לכן אדרבה בחנני אלקים ונסני כדי להבין שיש הפרדה בין דבקים אלו. מיד כשל בבת שבע וראה שאם חסר לאדם הרף עין מדבקות בורא עלול לעשות את העבירות הגרועות ביותר ולא יועילו כל ההרגלים היפים שהורגל בהם בקיום התורה והמצוה. מיד אמר דוד המלך "חטאתי נגדי תמיד" כי מיד הרגיש את ההבדל הבולט בין העמידה בנסיונות לדבקות בורא, ומיד הבין שכל העמידה בנסיונות הוא רק מחמת דבקות ולא מאיזה כח עצמי התלוי במציאות האדם ומהתגברותו.

היוצא לנו מדברים אלו שעיקר תפקיד האדם בעולמו הוא להיות דבוק בהשי"ת בדבקות מלאה. ואיך דבקותו יתברך? בזה שמרבה להתבונן ולהכיר שאין לאדם כל מציאות עצמית, וכל מציאותו הוא רק במציאות הוי' ברוך הוא, הוא הבורא הוא המנהיג ובלעדיו אין כלום. וכאשר יתבונן כראוי בדברים האמורים יבין בבירור שכל העמידה בנסיונות וכל קיום המצוות אינם בכח ההתגברות האנושית אלא בהשפעה הישירה שהקב"ה משפיע על האדם. וממילא אף הרגשת הנפילות יכולה להיות מאת השי"ת כדי לעורר אותנו בהתקרבות בורא דרך תחושת הכשלון אל ההתבטלות ודבקותו בו יתברך.

והנה זה ברור שהקב"ה לא מביא לאדם כשלונות של ממש כדי שדרכו יגיע לדבקות בורא. אלא מביא לתחושה של כשלון כדי שיוכל דרכה להכיר בשפלות עצמי על מנת להגיע להכרת גדלות הבורא. וכעין זה אמרו חז"ל על דוד המלך ע"ה: כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה. וחז"ל הסבירו בכמה אופנים להוכיח שלא נכשל דוד המלך כשלון של ממש. אלא ביחס למעמדו שהיה קרוב למציאות אלקות, בשבילו מתאים לומר שנכשל באמרו חטאתי נגדי תמיד.

עוד יתכן שדוד המלך היה יכול לעמוד בנסיון גם בפרשה של בת שבע אלא היה חפץ להכיר בהבדל בין שלמות העצמית לדבקות בורא. כך שהכשלון לא היה כשלון של ממש אל הבחנה דקה שאם חסרה הרף עין מדבקות בורא עלולים להגיע לגרוע ביותר. - לפי"ז יובן גם למה לא התגרש דוד מבת שבע ואדרבה נולד ממנה שלמה המלך.

כשהרא"ש סיים שיחתו פנה אל הנוכחים פנה אל הנוכחים ואמר: כל חבר וחבר כאשר מתחברים זה לזה יש גורם של מציאות עצמי כלומר אינטרסים עצמיים ויש גורם של דבקות ואחדות בין החברים. מה שמביא אותנו להיות באחדות הוא הגורם של דבקות בה' צריכה להיות התבטלות מהתחושה העצמית. כך כאשר מדובר על דבקות בין חברים צריכה להיות בטול מהתחושה העצמית, בבחינת "אהבה שאינה תלויה בדבר". אחרת לא יהיה מישהו שירצה לשמוע מהחבר ואם ישמע לא יבין בכלל מה שמדברים כאן ומה רוצים ממנו. מאידך ככל שנהיה יותר דבוקים באחדות תוך ביטול האינטרסים העצמיים נוכל יותר ויותר להתעלות הן בכמות והן באיכות ועי"ז לשנות את כל מהלך החיים. אמנם צריכים מאד להיות זהירים שהאחדות תהיה מתוך מטרה לעשות נחת רוח לבורא יתברך שמו אחרת עלולים להשיג את ההיפך שבמטרה.

לכן נתאמץ להיות באחדות באהבה שאינה תלויה בדבר וביחד נתחזק בדבקותו בורא לא להבהל מתחושת הכשלון אלא להמשיך ולהתחזק וה' יהיה בעזרנו.

חסד שהקב"ה עושה עמנו הוא אין סוף. ואפילו שאנו חושבים כמה זמן נהי' עוד בגלות וכמה סבל סובלים ממש אין קץ ועובר עוד יום עוד שבוע ועוד שנה והגלות ממשיכה ואין אנו רואים סוף וקץ לכל הצרות

אנו צריכים לדעת כי כל זה שאנו עוד בגלות הוא גם חסד מהקב"ה כי הוא יושב ומחכה שאנו נחזור בתשובה וכל יום שעובר הוא הזדמנות שיש לאדם לחזור בתשובה, ללמוד את התורה הקדושה, ולעשות מעשים טובים, כי ליום שאנו מחכים שבו נחזה את שובו לציון, כל אחד מה שהוא רכש לעצמו זה יהי' לו הוא לא יוכל להוסיף כלום, ואוי ואבוי לאדם שימצא את עצמו ערום וחסר כל, הבושה תהי' עד אין סוף, האדם לא ימצא מקום להתחבא מרוב בושה, ולא יעזור שום דבר, או נסיון לרכוש עוד מעשה טוב, או לחזור בתשובה, כל הכסף שיהי' לאדם לא יהי' שווה מאומה, כמו שהיום לא שווה פרוטות ולא לירות כן יהיה עם הכסף שלא יהי' שווה ולא יהיה שום ערך, זה רק יסריח כל כך חזק וכל אחד ינסה להיפטר מזה ולהגיד זה לא שלי. האדם ימדד בתורה, במצוות, ובמעשים הטובים שלו, ואף אחד גם לא ירצה להלוות לשני כי לא יהי' לשני אפשרות להחזיר כי אין דרך לקנות דברים חדשים ולכן אנו צריכים לנצל את הזמן הקצר שנשאר לנו שעוד אפשר לחזור בתשובה ולעשות מעשים טובים.

שהשמחה במעונם

הרא"ש שליט"א ומשפ' לנשואי הנינה
הר"ר שמואל קלירס ומשפ' לנשואי הנכדה
הר"ר יהודה קלירס ומשפ' לנשואי הבת
הר"ר יהושע קרליץ ומשפ' להולדת הבן
הר"ר יעקב קרליץ ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר יעקב עמית ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר מרדכי גולדברג ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר עקיבא פלדמן ומשפ' לנשואיו
למשפ' פלדמן לנשואי האח
הר"ר יהודה גרנט לנשואי הבת
הר"ר יעקב זופניק ומשפ' לנשואי הנכד

יו"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדני 3
02-5829688
פקס: 02-5325477
ת.ד. 5080
ירושלים 91050

העלון הודפס לעילוי נשמת
הר' דוד ב"ר אברהם יעקב הכהן ז"ל נלב"ע י"ג סיון תשמ"ב
ת. נ. צ. ב. ה.
הונצח ע"י בנו הר"ר יהודה גבירצמן הי"ו